AVİM Yorum • No: 2026 / 101 • Ekim 2026

GÜNEY KAFKASYA'DA KALICI BARIŞIN ÖNÜNDEKİ ENGEL: ERMENİSTAN'IN TAAHHÜTLERİ VE PAŞİNYAN'IN 2031 AÇIKLAMASI

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Azerbaycan ve Ermenistan arasında imzalanması beklenen barış antlaşması sürecinin son aşamalara geldiği bilinmektedir. Tarafların süreç boyunca karşılıklı olarak gösterdikleri çaba ve ılımlı tavır doğrultusunda büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. Günümüzde gelinen noktada barış antlaşmasının imzalanması için aşılması gereken tek bir eşik kalmıştır: Ermenistan Anayasasının önsöz kısmında Bağımsızlık Bildirgesine yapılan atfın kaldırılması.

Ermenistanın ve özellikle Paşinyan hükümetinin barış sürecinde gösterdiği ılımlı tutum, barış antlaşmasının imzalanmasının gerekliliğine dair defaatle verdiği demeçler ve atılan somut adımların anayasa değişikliği bakımından gözlemlenmesi mümkün olmamıştır. Yetkililer önce taslağın hazırlanacağına dair kamuoyunda bir beklenti uyandırmış ve uzun zaman sonra taslağın hazırlandığı açıklandığında da henüz kamuoyuna sunulmayacağı ifade edilmiştir. Paşinyan, beyanlarında Bağımsızlık Bildirgesinin yeni anayasada bulunmayacağına dair vurgular yapmış[1] olsa da taslak henüz yayınlanmadığı için bu barış yolunda atılmış somut bir adım olarak görülemez. Fakat belirtmek gerekir ki, bu denli önemli bir ilerleme sağlanmışken bu safhada yaşanan durgunluk soru işareti yaratmaktadır.

Kamuoyu Ermenistan tarafının şeffaflığı ile ilgili soru işaretleri taşırken Başbakan Paşinyan 15 Ekim 2026 tarihinde düzenlenen hükümet toplantısında barış antlaşmasının 2031e kadar imzalanmasını kişisel bir sorumluluk olarak kabul ettiğini ifade etmiştir. Aynı açıklamada Paşinyan bunun yeni ortaya çıkmış bir yaklaşım olmadığını da belirtmiştir.[2]

Ermenistan yetkilileri yaptıkları açıklamalar ile barış antlaşmasının bir an önce imzalanmasının politik ve ekonomik bir zorunluluk olduğunun anlaşılmasını sağlamışlardır. Hatta Meclis Başkanı Rubinyan bir konuşmasında barış antlaşmasının henüz imzalanmamış olmasının ve Türkiye ile sınırların kapalı oluşunun Ermenistan için bir tehlike olduğunu belirtmiştir.[3] Hal böyleyken barış antlaşmasının imzalanmasının 2031e kadar vakti olduğuna dair Paşinyan tarafından yapılan açıklama endişe uyandırıcıdır.

Türkiyenin Ermenistan ile sınırlarının kapalı oluşu, Ermenistanın uluslararası hukuka aykırı ve saldırgan davranışlarının bir neticesidir. Türkiyenin önceliği; her zaman bölgenin barış, refah ve istikrarı olmuştur. Barış antlaşması imzalanmadan, bölge bakımından kalıcı bir uzlaşı tesis edilemez. Bu sebeple barış antlaşması imzalanmadan Türkiye ve Ermenistan

arasındaki sınırın açılmasının ne bölge ülkelerine ne de bölgeye faydası olmayacaktır. Sınırların açılması ile Ermenistanın ekonomik refaha kavuşacağı, artık antlaşmanın önceliğinin kalmayacağı yanlış bir yaklaşımdır. Güney Kafkasyada bölge ülkeleri kendi sorunlarını tam bağımsız şekilde kendi aralarında çözmedikçe ve ortak uzlaşı barış antlaşması temelinde somutlaştırılmadıkça bölgede barış ve istikrarın gerçekleşmesini mümkün görünmemektedir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, TRIPP projesinin işlerliği ve taraflar bakımından sağlaması beklenen katkı da barış antlaşmasıyla ilişkilidir. Her ne kadar TRIPP antlaşmadan ayrı bir prosedür olarak ele alınsa da coğrafi koşullar sebebiyle barış antlaşmasından tamamen ayrı değerlendirilmemesi gerekir. Dolayısıyla antlaşmanın imzalanması, yani anayasada Bildirgeye yapılan atfın kaldırılmasının zorunluluğu burada da kendini göstermektedir.

Paşinyanın barış antlaşmasının imzalanmasını günümüzde itibaren 5 yıl geciktirmeyi göze alabildiğini belirtmesi, bölge ilişkileri açısından hayal kırıklığı yaratmıştır. Anayasa değişikliği hakkında hiçbir somut adım atılmaması, hala taslağın açıklamamış olması ve şimdi de 2031 hedefi; Ermenistanın barış antlaşması bakımından samimiyeti hususunda soru işaretleri yaratmaktadır.

Sonuç olarak, Güney Kafkasyada kalıcı barışın tesis edilmesi; tarafların söylemlerinin ötesine geçerek somut ve sürdürülebilir adımlar atmasını gerektirmektedir. Azerbaycan ve Ermenistan arasında barış antlaşmasının imzalanması, yalnızca iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesi açısından değil; bölgesel istikrarın güçlendirilmesi ve ekonomik iş birliği olanaklarının geliştirilmesi bakımından da elzemdir. Dolayısıyla Ermenistanın anayasa değişikliğine ilişkin belirsizlikleri gidermesi ve barış sürecine yönelik taahhütlerini somut adımlarla desteklemesi beklenmektedir. Bölgesel barışın ertelenmesi, taraflar arasındaki güvene dayalı ilişkinin zedelenmesine yol açabilir. Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi de belirtilen sebeplerle bölgedeki barış ortamının kalıcılığıyla doğrudan ilişkilidir. Güncel durum yalnızca diplomatik bir metnin imzalanmasına ilişkin değildir; aynı zamanda bölge ülkelerinin egemenliklerine, karşılıklı güvene ve güvenliğe, uluslararası hukuka dayalı bir düzenin tesis edilmesi gerekmektedir. Ermenistanın barış yönündeki iradesini gecikmeden somutlaştırması, bölgesel iş birliğinin önündeki engellerin kaldırılması ve kalıcı uzlaşının sağlanması açısından başattır. Güney Kafkasyada gerçek ve kalıcı bir barışın tesisi, geçici kazanımlardan ziyade ortak uzlaşı temelinde şekillenen ve güven kırmayan uzun vadeli bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır.

**Görsel: ArmenPress*

[1] Paşinyan: Yeni Anayasada Bağımsızlık Bildirgesine Atıf Olmamalı, *ArmenPress*, 24 Ağustos 2026, https://armenpress.am/tr/article/1258690.

[2] Paşinyan, Ermenistan-Azerbaycan Barış Anlaşmasının İmzalanması ve Onaylanması

İçin 2031i Hedef Olarak Belirledi, *ArmenPress*, 15 Ekim 2026, https://armenpress.am/tr/article/1262853.

[3] Parliament Speaker Outlines Key Threats to Armenia's Security, *ArmenPress*, 5 Ağustos 2026, https://armenpress.am/en/article/1257258.

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 □□□ AVİM □□□ misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM □□□ soykırım hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2026. "GÜNEY KAFKASYA'DA KALICI BARIŞIN ÖNÜNDEKİ ENGEL: ERMENİSTAN'IN TAAHHÜTLERİ VE PAŞİNYAN'IN 2031 AÇIKLAMASI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 101. Ekim 16. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/GUNEY-KAFKASYA-DA-KALICI-BARISIN-ONUNDEKI-ENGEL-ERMENISTAN-IN-TAAHHUTLERI-VE-PASINYAN-IN-2031-ACIKLAMASI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır